

Dit euthanasieproces is wel degelijk een moordproces, met handboeien die klaarliggen

Douglas De Coninck is journalist bij deze krant.

♦ Exclusief voor abonnees, 29 januari 2020

“Ge denkt toch niet dat wij écht iemand in de gevangenis willen?”, zei een van de advocaten van de familie Nys vorige week, off the record. Dat zei ook een van de zussen.

Proces doet systeem daveren

Eén proces zet de hele euthanasiewet op de helling. Drie artsen worden beschuldigd van moord omdat ze te onachtzaam te werk zouden zijn gegaan bij het toedienen van euthanasie aan de Sint-Niklase Tine Nys (38) op 27 april 2010.

Enkele weken voor haar euthanasie, die ze voor alle duidelijkheid zelf wilde, kreeg Nys boven op eerdere diagnoses te horen dat ze autistisch was. Volgens haar familie ging het om een amateuristisch uitgevoerde euthanasie en hadden haar artsen de mogelijkheid voor een nieuwe therapie moeten aangrijpen in plaats van haar leven te doen eindigen.

Het openbaar ministerie stelt dat de drie dokters zich schuldig maakten aan vergiftiging, waardoor ze tot levenslange opsluiting riskeren. Indien de artsen veroordeeld worden, kan dat artsen in de toekomst afschrikken om nog een euthanasie uit te voeren.

De Morgen-journalist Douglas De Coninck volgt het proces op de voet. [Lees zijn berichtgeving hier.](#)

De beschuldigen op het euthanasieproces in Gent bewegen zich vrij. Het komt voor dat de man die tijdens de pauze naast je staat te plassen de hoofdbeklaagde blijkt te zijn. Dat maakt het lastig om je te verbeelden dat hij straks met handboeien om in een boevenwagen wordt geduwd. Maar dat gaat dus niet gebeuren, zo wordt iedereen verzekerd. De aanklacht luidt wel ‘gifmoord’, maar *seriously*: dit is geen klassiek moordproces, toch? Doe niet zo dramatisch, discipelen van Etienne Vermeersch.

De situatie doet mij denken aan de man met de tijger: “Steek je hoofd eens in z’n muil. Nee, hij gaat niet bijten.”

Niet voor echt?

We weten inmiddels wat Tine Nys heeft moeten ondernemen om uit het leven te kunnen stappen zonder het risico opnieuw anderhalf jaar in een rolstoel te belanden. Wekelijkse bezoeken aan dié arts, dié psychiater. Dát formulier, dát advies, dát finale gesprek. Tine Nys' initiële aanvraag dateert van 22 december 2009. In de periode daarna, tot haar dood op 27 april 2010, heeft ze van elk van haar vrienden persoonlijk afscheid genomen.

Ik heb dat zelf ooit eens gedaan, met iemand die ik heel erg graag had. De laatste keer die hand vastpakken, de laatste keer oogcontact, de laatste keer niet weten wat te doen of zeggen. Hij zag er niet eens zo ziek uit. Hij had een datum. Ik weet nog hoe belangrijk die voor hem was. Het idee het monster in zijn onderbuik te kunnen verslaan had voor hem iets louterends – zoals ik me ook iets kan voorstellen bij het idee dat Tine Nys het monster in haar hoofd voorgoed wou verslaan.

Tine Nys, hypersensitief, heeft blijkbaar vier maanden lang elke dag van iemand afscheid genomen. Om uiteindelijk dat felbegeerde laatste doktersattest te bekommen, heeft ze staalhard moeten liegen tegen D., haar huisarts sinds 2004. “Jaja, ik zal vrijdag op consultatie komen”, had ze gezegd. “Maar *please*, schrijf dat papiertje.”

AAN HET LIJNTJE HOUDEN

Deze zaak laat zien dat je met een doodswens wegens psychisch lijden door geweldig veel mensen geweldig lang aan het lijntje kunt worden gehouden. Ze beweren allemaal je besluit te respecteren. Zodra de datum nadert, stellen ze voor om er toch nog eens goed over na te denken en nog een maandje te wachten. Wat als de avondjournaals straks openen met het beeld van de arts die in de boevenwagen wordt geduwd? Hoeveel artsen gaan het zelfbeschikkingsrecht van de patiënt nog doen prevaleren boven de overweging dat een maandje toch niet zo erg lang is?

Jef Vermassen verdedigt de 67-jarige Godelieve Thienpont. Aan getuigen die haar kennen vraagt hij: “Ziet gij in haar een moordenaar?”

Advocaat Jef Vermassen op het assisenproces in Gent. Beeld Bas Bogaerts

De indruk ontstaat dat dit geen echt moordproces is, dat hier geen sprake is van handboeien of boevenwagens en men enkel uit is op de opinie van twaalf burgers over dit ene concrete geval. Dat dit iets unieks is, het eerste Belgische euthanasieproces. Dat hoor je de hele tijd. Het spijt me, maar voor mij als journalist is het het tweede. Het vorige dateert niet van de vorige eeuw, maar van twee jaar geleden.

De beschuldigde heette Ivo Poppe, hij was een diepgelovig man. Werkte als diaken en vrijwilliger in een katholiek West-Vlaams rusthuis, aanhoorde nacht na nacht het gekerm van om verlossing smekende terminaal zieken. Hij deed het stiekem, met een kussen of met medicatie. Hij vond zichzelf verschrikkelijk schuldig. De politiemensen moesten hem op een gegeven moment de mond snoeren, want hij bleef maar moorden bekennen.

Ivo Poppe was zo iemand die met z'n fiets door Wevelgem reed met een plastic zakje onder de snelbinder. Zag hij een conservenblikje, dan raapte hij dat op. Ook over hem had Vermassen kunnen vragen: "Ziet gij in hem een moordenaar?"

Poppe werd door de volksjury schuldig bevonden aan vijf moorden en veroordeeld tot 27 jaar cel. Hij zit in de gevangenis van Ieper.

Sophie en Lotte Nys mogen natuurlijk aangeven dat het hen niet om straffen gaat: hun mening is in dezen irrelevant. Burgerlijke partijen worden (gelukkig maar) buiten de debatten over de strafmaat gehouden. Het vorderen gebeurt door advocaat-generaal Francis Clarysse. Wat als die nu toevallig eens zou vinden dat deze drie artsen hetzelfde hebben gedaan als Ivo Poppe, en dat in België iedereen gelijk is voor de wet?

Kleine realitycheck. Waar werd het proces-Poppe ook weer gevoerd? In Brugge, waar in religieus geladen zaken wel vaker andere regels gelden dan elders. Waar komt Francis Clarysse vandaan? Brugge.

Tijgers hebben doorgaans de neiging om te bijten.